

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
МИКОЛАЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМ. В.О.СУХОМЛИНСЬКОГО»**

**ЦИКЛОВА КОМІСІЯ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНОГО ТА
ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОГО НАПРЯМУ ПІДГОТОВКИ (ВИПУСКОВА)**

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
ОРГАНІЗАЦІЯ БЛАГОДІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

освітньо-професійний ступінь	<u>фаховий молодший бакалавр</u>
галузь знань	<u>23 Соціальна робота</u>
спеціальність	<u>08 Право</u> <u>231 Соціальна робота</u> <u>081 Право</u>

2022 – 2023 навчальний рік

Розробник: Сахарова О. М., викладач вищої категорії, к.п.н.

(підпис)

Сахарова О.М.

(прізвище та ініціали)

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії з економіко-гуманітарного та загальноосвітнього напрямку підготовки.

Протокол № 10 від «6» серпня 2022 року

Голова циклової комісії

(підпис)

Мікрюкова К.О.

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено навчально-методичною комісією коледжу

Протокол від «31» серпня 2022 року № 6

Голова навчально-методичної комісії

(підпис)

Сахарова О.М.

(прізвище та ініціали)

Вступ

Історичні аспекти благодійності в Україні, цілі та сфери благодійної діяльності, види благодійної діяльності, особливості створення та діяльності благодійних організацій все це актуальне як ніколи.

В сучасному українському суспільстві благодійні організації займають вагомe місце у системі соціального захисту населення. Взаємодія державних органів та інститутів з благодійними організаціями дозволить успішно вирішити низку соціальних проблем. Утворювати благодійні організації, мобілізувати внутрішні та залучати зовнішні ресурси для безкорисного здійснення суспільно вкрай актуально.

Отримані знання допоможуть фахівцю соціальної сфери ефективно взаємодіяти з благодійними організаціями і фондами розробляти проекти, програми, налагоджувати контакти з потенційними партнерами, організаціями і фондами, які можуть профінансувати ці проекти.

1. Мета, завдання навчальної дисципліни та очікування результати

Мета курсу: розкрити концептуальну та змістову сутність напрямів і технологій благодійництва та благодійної діяльності з урахуванням організаційних закономірностей і особливостей реформування суспільства, що становлять методологічну основу теоретичної і практичної підготовки спеціалістів цієї галузі.

Завдання курсу: сприяти формуванню суспільно активних громадян через соціальні ініціативи – благодійництво і меценатство; розширити знання про історичні факти благодійництва в Україні; вивчити організаційні і методологічні принципи упровадження основних моделей благодійництва, розробку організаційних засад благодійної діяльності як цілісного процесу, організаційних основ змістових і процесуальних компонентів благодійної діяльності, концептуальних моделей соціальних технологій, їх типології, виокремлення основних внутрішніх і зовнішніх властивостей, психологічних моделей і методів соціальної роботи

У результаті вивчення курсу студент оволодіває такими **компетентностями:**

I. Загальні компетентності (ЗК) для спеціальності 231 Соціальна робота:

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Загальні компетентності (ЗК) для спеціальності 081 Право:

ЗК3. Вміння працювати з інформацією, у тому числі в глобальних комп'ютерних мережах.

ЗК5. Здатність адаптуватися до нових ситуацій у професійній діяльності.

ЗК10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК11. Уміння планувати і організовувати свою професійну діяльність.

II. Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК) для спеціальності 231 Соціальна робота:

СК2. Здатність використовувати на практиці знання нормативно-правових актів соціальної роботи і соціального забезпечення.

СК8. Здатність надавати допомогу і підтримку спеціальним групам клієнтів.

СК10. Здатність до соціальної взаємодії у професійній сфері.

СК12. Здатність дотримуватися етики професійного спілкування і стандартів соціальної роботи.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК) для спеціальності 081 Право:

СК7. Здатність застосовувати законодавство про працю та соціальний захист.

СК8. Здатність забезпечити, в межах своєї компетенції, юридичне супроводження створення та діяльності суб'єктів господарювання.

СК15. Уміння визначати юридичну силу та межі чинності нормативно-правових актів.

Очікувані результати навчання для спеціальності 231 Соціальна робота:

РН5. Застосовувати етичні принципи і стандарти соціальної роботи у професійній діяльності.

РН12. Знаходити рішення для покращення соціального добробуту і соціальної безпеки громадян.

РН13. Визначати зміст і види співпраці з представниками різних професій, груп, громад у професійній діяльності.

Очікувані результати навчання для спеціальності 081 Право:

РН8. Формування навиків складання професійних текстів, фахової документації.

РН14. Формування необхідного рівня теоретичних знань щодо особливостей адміністративно-правових норм та відносин; державного управління при реалізації державно-виконавчої влади.

РН18. Набуття необхідного рівня знань щодо суб'єктів трудових відносин, застосовувати теоретичні знання та нормативно-правову базу з цивільного права для врегулювання трудових правовідносин.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Соціалізація суспільства як умова соціальної благодійної діяльності

Тема 2. Організаційні засади благодійництва і благодійної діяльності

Тема 3. Організаційно-правове регулювання благодійництва і діяльності благодійних організацій

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Соціалізація суспільства як умова соціальної благодійної діяльності

Правове регулювання відносин у суспільстві. Соціальні процеси і соціальні технології. Середовище благодійної діяльності. Закономірності соціального розвитку людини. Благодійність у контексті цивілізованої своєрідності України. Благодійність як форма соціальної роботи. Спільне і відмінне у благодійництві, благодійній діяльності та соціальній роботі. Основні параметри благодійництва і благодійної діяльності (цілі, методи, структура тощо).

Соціальна діяльність, соціальні відносини, благодійництво і благодійна діяльність. Гуманістичний підхід до організації благодійництва в суспільстві — основа благодійної діяльності. Благодійна організація, благодійники. Набувачі благодійної допомоги (фізичні та юридичні особи). Підтримка набувачів, меценатство, спонсорство.

Тема 2. Організаційні засади благодійництва і благодійної діяльності

Історичне коріння благодійництва і благодійної діяльності. Благодійність і меценатство в дореволюційній Росії. Джерела організації

благодійної діяльності. Благодійність і соціальна робота в суспільстві. Благодійність як вид соціальної активності. Організаційний, операційний і етичний компоненти благодійної діяльності.

Законодавство про благодійництво та благодійні організації. Нормативно-правові акти регулювання благодійництва і благодійної діяльності. Політична і організаційна парадигми благодійництва як основа благодійної діяльності.

Напрями благодійної діяльності як організаційна основа благодійництва в суспільстві. Сприяння реалізації загальнодержавних, регіональних, місцевих і міжнародних програм. Поліпшення матеріального становища набувачів благодійної допомоги. Сприяння соціальній реабілітації малозабезпечених, безробітних, інвалідів та інших осіб, які потребують піклування. Подання допомоги громадянам, які постраждали внаслідок стихійного лиха, екологічних, техногенних та інших катастроф, соціальних конфліктів, нещасних випадків, а також жертвам репресій, біженцям.

Тема 3. Організаційно-правове регулювання благодійництва і діяльності благодійних організацій

Організаційно-правові форми благодійництва. Засновники благодійних організацій. Членська благодійна організація. Створення благодійних фондів і благодійних установ. Діяльність фондів, місій, ліг тощо.

Територіальний принцип утворення і діяльності благодійних організацій. Всеукраїнські, місцеві та міжнародні благодійні організації. Створення відділень, філій і представництв благодійних організацій. Територія діяльності благодійної організації. Державна реєстрація благодійної організації. Майно і кошти благодійних організацій. Внески засновників та інших благодійників. Цільові благодійні внески і пожертвування. Надходження від проведення благодійних кампаній. Доходи від депозитних вкладів і цінних паперів. Господарська діяльність благодійної організації.

Спрямованість фінансової діяльності на благодійництво. Облік коштів для господарської та благодійної діяльності. Порядок відкриття та ведення банківських рахунків. Надходження благодійної організації від фінансової діяльності. Здійснення контролю за діяльністю благодійних організацій.

Обсяг і форми статистичної звітності благодійних організацій. Форми, порядок складання і подання фінансової звітності про використання коштів і майна благодійними організаціями. Відповідальність за порушення законодавства про благодійництво та благодійні організації.

3. Рекомендована література

1. Волонтерство як ресурс соціальної роботи у громаді : зб. ст. міжнар. наук. конф. для студ. та аспір. *«Обличчя соціальної держави» в рамках проекту «Покращення якості соціальних послуг дітям та сім'ям у громаді*, (Київ, 22–23 берез. 2006 р.).упор. Т. Л. Лях ; передм. Т. П. Басюк. К.: Християнський дитячий фонд, 2006. 96 с.
2. Горелов Д.М. Волонтерський рух: світовий досвід та українські громадянські практики : аналіт. доп. К.: НІСД, 2015. 36 с.
3. Заверико Н. В. Основи управління діяльністю волонтерів: метод. реком. Запоріжжя : ЗДУ, 2004.36 с. 17.

4. Зінченко А.Г., Саприкіна М.А. Корпоративна соціальна відповідальність 2005-2010: стан та перспективи розвитку. К. : Фарбований лист, 2010. 60 с.
5. Корпоративна благодійність в Україні: звіт про результати дослідження. К., 2005.
6. Савицький В.І. Генеза благодійності в Україні (Методологія історії соц. роботи в Україні) : навч. посіб. К. : НТУУ КПІ, 2007. 136 с.

Допоміжна

1. Тимошенко І. В. Меценатство та благодійність у сучасній Україні. *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля*. 2013. Вип. 2 (5). С. 77–80. (Серія «Юридичні науки»).
2. Горбунова-Рубан С. А Волонтерское движение в Харькове. Х. : Фактор, 2004. 160 с.
3. Грига І. Досвід волонтерської роботи та напрями її вдосконалення. *Соціальна робота в Україні: перші кроки* / під ред. В. Полтавця. К., 2000. С. 145-173.
4. Хорунжий Ю. М. Українські меценати: Доброчинність – наша риса. К., 2001

15. Інформаційні ресурси

1. Про волонтерську діяльність. Закон України від 03.07.2020 № 720-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3236-17#Text> 20.
2. Про схвалення Концепції проекту Закону України «Про волонтерський рух» від 15 жовтня 2004 р. N 748-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/748-2004-%D1%80#Text> 21.
3. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року. Указ Президента України №722/2019. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825>

Підсумкові запитання для підготовки до заліку

1. Сучасні тенденції благодійництва в суспільстві.
2. Правове регулювання відносин у суспільстві. Відповідь обґрунтувати.
3. Спільне і відмінне у благодійництві, благодійній діяльності та соціальній роботі.
4. Основні параметри благодійництва і благодійної діяльності.
5. Гуманістичний підхід в організації благодійництва в суспільстві — основа благодійної діяльності.
6. Набувачі благодійної допомоги.
7. Історичні коріння благодійництва і благодійної діяльності.
8. Джерела організації благодійної діяльності.
9. Організаційний, операційний і етичний компоненти благодійної діяльності.
10. Якісні риси специфіки благодійництва і благодійної діяльності.
11. Нормативно-правові акти регулювання благодійництва і благодійної діяльності.
12. Політична і організаційна парадигми благодійництва як основа благодійної діяльності.
13. Напрями благодійної діяльності як організаційна основа благодійництва в суспільстві.
14. Шляхи і напрями реалізації загальнодержавних, регіональних, місцевих і міжнародних благодійних програм у суспільстві.
15. Поліпшення матеріального становища набувачів благодійної допомоги.

16. Методи сприяння соціальній реабілітації малозабезпечених, безробітних, інвалідів та інших осіб, які потребують піклування.
17. Доцільність надання допомоги громадянам, які постраждали внаслідок стихійного лиха, екологічних, техногенних та інших катастроф, у результаті соціальних конфліктів, нещасних випадків, а також жертвам репресій, біженцям.
18. Шляхи сприяння розвитку науки і освіти, реалізації науково-освітніх програм, надання допомоги вчителям, вченим, студентам, учням.
19. Шляхи сприяння розвитку культури, в тому числі реалізації програм національно-культурного розвитку, доступу до культурних цінностей та художньої творчості; надання допомоги талановитій творчій молоді.
20. Методи надання допомоги в розвитку видавничої справи, засобів масової інформації, інформаційної інфраструктури.
21. Технології сприяння розвитку природно-заповідного фонду та природоохоронної справи.
22. Шляхи сприяння розвитку охорони здоров'я, масової фізичної культури, спорту і туризму, пропагування здорового способу життя, захисту материнства і дитинства.
23. Напрями сприяння охороні та збереженню культурної спадщини, історико-культурного середовища, пам'яток історії та культури, місць поховань.
24. Реалізація професійних функцій благодійництва: комунікативної, педагогічної, організаційної, психологічної тощо.
25. Організаційно-правові форми благодійних організацій.
26. Засновники благодійних організацій.
27. Благодійні фонди. Навести приклади.
28. Створення і діяльність благодійних фондаций, місій, ліг тощо.
29. Територіальний принцип утворення і діяльності благодійних організацій.
30. Всеукраїнські, місцеві та міжнародні благодійні організації. Наведіть приклади.
31. Створення відділень, філій і представництв благодійних організацій.
32. Територія діяльності благодійної організації.
33. Доцільність державної реєстрації благодійної організації.
34. Реорганізація і ліквідація благодійної організації.
35. Основні поняття підстави діяльності благодійної організації (назва, місцезнаходження, статус та організаційно-правова форма).
36. Предмет, цілі, завдання та основні форми благодійної діяльності.
37. Порядок утворення і діяльності органів управління.
38. Джерела фінансування і порядок внесення змін до статуту.
39. Права і обов'язки благодійної організації та її членів.
40. Використання майна та коштів благодійних організацій.
41. Призначення внесків засновників та інших благодійників.
42. Цільові благодійні внески і пожертвування.
43. Джерела надходження від проведення благодійних кампаній.
44. Господарська діяльність благодійної організації.
45. Спрямованість фінансової діяльності на благодійництво.
46. Порядок відкриття і ведення банківських рахунків.
47. Надходження благодійної організації від фінансової діяльності.

48. Методи контролю за діяльністю благодійних організацій.
49. Державна підтримка благодійництва і благодійної діяльності. Навести приклади.
50. Захист прав та інтересів фізичних і юридичних осіб — учасників благодійництва та благодійної діяльності.
51. Втручання органів державної влади, органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб у діяльність благодійних організацій.
52. Форми, порядок складання та подання фінансової звітності про використання коштів і майна благодійними організаціями.
53. Відповідальність за порушення законодавства про благодійництво і благодійні організації.
54. Міжнародна благодійна діяльність. Навести приклади.
55. Нормативно-правова основа здійснення міжнародної благодійної діяльності.
56. Пріоритетні напрями міжнародної благодійної діяльності.
57. Набувачі міжнародного благодійництва.
58. Форми міжнародної благодійної діяльності.
59. Міжнародні благодійні проекти. Навести приклади.
60. Форми здійснення благодійної діяльності іноземними громадянами, особами без громадянства, іноземними і міжнародними організаціями на території України

6. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Залік (5 семестр)

7. Засоби діагностики успішності навчання

Поточне усне опитування, тести проміжного контролю, оцінювання завдань самостійної та індивідуальної роботи.

Підготовка та захист проектів і презентацій.

Контрольні роботи.